

W drodze ku Niepodległej...

wspominamy tych którzy bohatersko walczyli o Polskę!

Józef Marek Ryszka

Polski ziemianin urodzony 18 grudnia 1893 roku w Bestwinie. Syn Franciszka i Marii z domu Kraus. W 1921 roku ożenił się z Anną Wańkowicz. Miał trójkę synów: Marka, Franciszka, Tadeusza. Był majorem piechoty wojska polskiego, działaczem rolnym i społecznym, polityk, senator i poseł w sejmie II Rzeczypospolitej.

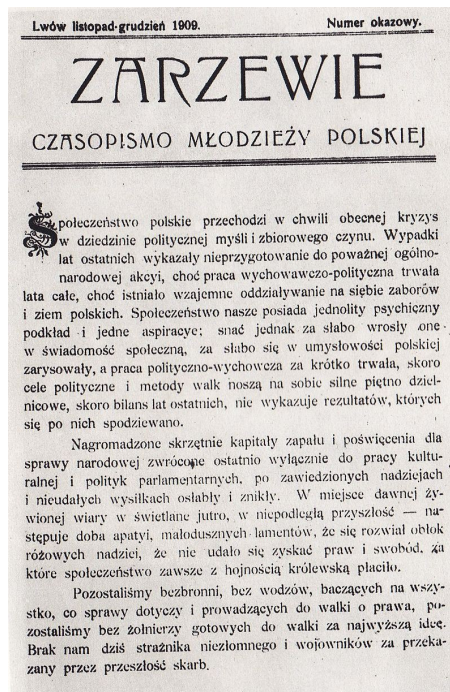
Wykształcenie

W latach 1906-1914 był uczniem Gimnazjum w Wadowicach. Od grudnia 1916 roku odbył kurs oficerski w armii niemieckiej. W październiku 1917 roku rozpoczął studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. W 1918 roku natomiast nasz bohater odbył kurs broni automatycznej, czyli kartaczownic w armii francuskiej.

Działalność niepodległościowa w latach 1909-1923

Józef Ryszka będąc jeszcze uczniem Gimnazjum należał do organizacji „Promień” oraz do Organizacji Młodzieży Niepodległościowej „Zarzewie”. Od 1911 roku był skautem.

W 1914 roku wstąpił do tworzonych oddziałów polskich, z których później powstał 3 pułk piechoty Legionów, wchodzący w skład II Brygady Legionów Polski.

Po włączeniu II Brygady do Polskiego Korpusu Posiłkowego Ryszka został przeniesiony do kampanii karabinów maszynowych. W grudniu 1917 roku awansował do stopnia podporucznika. W okresie styczeń-luty 1918 roku walczył na froncie bukowińskim. W lutym tego samego roku uczestniczył w przebiegu się II Brygady pod wodzą Józefa Hallera pod Rarańczą. Owa bitwa miała miejsce w nocy z 15 na 16 lutego. 11 maja 1918 roku Józef Ryszka walczył w bitwie pod Kaniowem, w rezultacie trafił do niewoli niemieckiej. Z niewoli uciekł do Kijowa. Brał udział w tworzeniu polskiego oddziału, który ochraniał oddziały francusko-brytyjskie.

Józef Ryszka należał w 1919 roku do 3 pułku strzelców podhalańskich. W kwietniu tego samego roku został kapitanem owego pułku. Walczył w kampanii polsko-bolszewickiej w 1920 roku jako dowódca 3 pułku strzelców podhalańskich. Po zakończeniu wojny na wschodzie wrócił ze swoim pułkiem na Śląsk Cieszyński, gdzie służył w czasie III powstania śląskiego jako oficer łącznikowy do Oświęcimia.

W 1922 roku komisja gen. Władysława Sikorskiego, w celu promocji oficerów z formacji frontowych za zasługi bojowe i organizacyjne, awansowała Ryszkę do stopnia majora.

Dwudziestolecie międzywojenne

Osiadł w Kniaziówce, gdzie zajął się majątkiem wniesionym przez żonę. Pracował jako prezes Oddziału Wojewódzkiego Federacji Związku Obrońców Ojczyzny. Był członkiem Związku Legionistów Polskich i prezesem Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych. Działal w Sejmiku Powiatowym i Wydziale Powiatowym w Sokółce, był też czynny w Białostockiej Izbie Rolniczej. W 1935 roku został senatorem IV kadencji (1935–1938) z województwa białostockiego. W senacie pracował w komisjach wojskowych i rolnych.

W 1930 roku został wybrany na posła V kadencji (1938–1939) z listy ONZ. W Sejmie był zastępcą przewodniczącego komisji wojskowej oraz członkiem komisji zmiany ordynacji wyborczej.

II wojna światowa

We wrześniu 1939 roku zgłosił się w Dowództwie Okręgu Korpusu III w Grodnie. Do 23 września walczył z nacierającą Armią Czerwoną. We Francji wstąpił do tworzącego się tam Wojska Polskiego, w którym pełnił służbę od 3 grudnia do 22 czerwca 1940 roku. 25 czerwca 1940 roku przedostał się do Wielkiej Brytanii, gdzie został kwatermistrzem organizującej się 2 Brygady Strzelców. Od 22 sierpnia tego roku do 30 czerwca 1944 roku był oficerem sztabu Samodzielnej Brygady Spadochronowej. Następnie został kwatermistrzem tej brygady. Zakończył swoją służbę 13 września 1946 roku.

Po wojnie

Do 1968 roku przebywał w Wielkiej Brytanii. Mieszkał w Londynie i pracował jako urzędnik w firmie polonijnej. W październiku 1968 roku wrócił do Polski, zamieszkał w Sopocie. Zmarł w 1970 roku. Po śmierci został pochowany na miejscowym cmentarzu.

Awanse

chorąży (grudzień 1916) – w 12. kompanii 3 pułku piechoty II Brygady Legionów Polskich.

podporucznik (grudzień 1917) – w Polskim Korpusie Posiłkowym.

porucznik (grudzień 1918) – w 14 pułku strzelców polskich w Armii Polskiej we Francji.

kapitan (kwiecień 1919) – w 3 pułku strzelców podhalańskich.

major (1922) – przez komisję Władysława Sikorskiego.

Odznaczenia

Srebrny Order Wojskowego Virtuti Militari (1921)

Krzyż Niepodległości

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1937)

Krzyż Walecznych – czterokrotnie (po raz pierwszy w 1921)

Krzyż Wojenny (Francja)

War Medal (Wielka Brytania)